

ТРАГЕДЫЯ НА ЧОРНЫМ ВОЗЕРАХ

Пяць-шэсць кілаграмаў ежы для аднаго спартсмена

Пытанні харчавання і бяспекі пад асаблівым кантролем

«Мінскводаканал» будзе развіваць работы завяваны кол-цэнтр, які дазволіць палепшыць работу цэнтру «Вадазбыт» са спажывацямі, паведаміў карэспандэнт БелТА дырэктар прадпрыемства «Мінскводаканал» Алег Аўруцін. Мінчане змогуць у любы час сутак пакінуць заяўку на замену прыбораў уліку. Таксама рэабілітацыйна-фармае жыхароў аб тэрміне паверкі лічальнікаў. Штогод у кватэрах мінчан замяняецца каля 300 тысяч прыбораў уліку. «Мінскводаканал» нагадвае, што дзяржаўная паверка бясплатная.

Распрацаваны новыя стравы для харчавання навучэнцаў, паведамліў у галоўным упраўленні спажывецкага рынку Мінгарвыканкама. У рацыён харчавання навучэнцаў уключаны новыя стравы, сярод якіх — салаты «Вясновы» і «Свежасць», катлеты «Выдатнік» і «Загадка», каўбаска «Пераменка», шніцаль «Карпычэй», бульбяная бабка «Школьная», каша «Сонечная», кекс «Зэбра». Дзецям прапануюць запойніць анкету. Па выніках апытання найбольш запатрабаваныя з новых страў уключаць у двухтыднёвае меню ўсіх школ на вясновы перыяд.

Акрамя чатырох тысяч атлетаў і двух тысяч трэнераў і спецыялістаў, якія будуць пражываць у Вёсцы спартсменаў, арганізатарам трэба будзе накарміць 1800 ірганасцей (высокапастаўленых асоб), каля 1200 прадстаўнікоў СМІ, 500 спецыялістаў тэлевізійна-каля 700 суддзяў і каля васьмі тысяч валанцераў. Акрамя гэтага, арганізаваць пункты з харчаваннем для бальшычак, дзе павінен быць прадстаўлены асартымент, які паказаў бы асноўны беларускі каларыт.

Начальнік упраўлення па арганізацыі харчавання фонду «Дырэкцыя II Еўрапейскіх гульняў 2019 года» Юлія КРАУЧАНКА адзначыла, што абсалютная большасць пастаўшчыкоў прадуктаў харчавання — гэта беларускія прадпрыемствы, імпартаваць будуць толькі тую прадукцыю, якая ў Беларусі не вырабляецца, гэта такія спецыфічныя рэчы, як соевае малако і безглаўнавыя прадукты, якія патрабуюцца для арганізацыі дыетычнага харчавання.

Па вопыце падобных мерапрыемстваў вядома, што ў сярэднім адзін спартсмен з'ядае каля пяці-шасці кілаграмаў ежы ў дзень і заходзіць у сталовую каля чатырох разоў у суткі. Пра тое, якое меню будзе прадстаўлена ў сталовай, што размясціцца ў Вёсцы атлетаў, мы паведамлялі раней. Гэтым разам у Дырэкцыі дадалі, што беларусы збіраюцца здзіўляць замежных спартсменаў не толькі бургерамі з селяд-

цом. «Мы не ставім перад сабой мэту здаі-віць атлетаў незвычайнымі стравамі, але свая «цікавінка» ў Мінску будзе: у Вёсцы спартсменаў з'явіцца анімацыйныя станцыі, дзе падчас вячэры шэф-повар будзе абслугоўваць удзельнікаў спаборніцтваў, — расказвае кіраўнік па арганізацыі харчавання ў Вёсцы спартсменаў фонду «Дырэкцыя II Еўрапейскіх гульняў 2019 года» Антон ЯГОРАЎ, які, дарэчы, мае вопыт работы на Алімпійскіх гульнях у Сочы. — Такога яшчэ не было на спартыўных мерапрыемствах, і гэта стане цікавым шоу — спартсмены змогуць убачыць і пагутарыць з кухарамі, якія гатавалі ім стравы».

Дарэчы, кухары асабіста будуць абслугоўваць спартсменаў і яшчэ з адной прычыны — каб зберагчы ўдзельнікаў спаборніцтваў ад траплення забароненых рэчываў у ежу, узяць самі атлеты змогуць толькі запячатаную прадукцыю. «Мы распрацавалі шэраг мер для таго, каб не дапусціць пападання ў арганізм атлетаў забароненых рэчываў, напрыклад з прадуктамі харчавання. Ужо вызначаны і віды харчовай прадукцыі, якая будзе падвяргацца дадатковаму допінг-кантролю: у гэтым спісе мяса-малочная прадукцыя, ізатанічныя растворы для піццья і гатовыя замежныя прадукты, якія прыехалі, напрыклад, з Бразіліі, Паўднёвай Амерыкі і Кітая», — расказвае дырэктар Нацыянальнай антыдопінгавай лабараторыі Сяргей БЯЛЯЕУ. Акрамя таго, у сталовай у Вёсцы спартсменаў будзе устаноўлена відэаназіранне.

Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

Зранку ў аўторак стала вядома, што напарэд адн вечарам у Бярозаўскім раёне пад лёд праваліліся чатыры чалавекі. На возера з сімвалічнай назвай Чорнае на зімовую рыбалку накіраваліся чачвёра мужчын з райцэнтру. Як стала вядома пазней, адзін з іх праваліўся пад лёд. Трое таварышаў паспяхаліся прыйсці на дапамогу і трапілі ў ледзяны палон самі.

Відавочцы выклікалі ратавальнікаў. Дваіх з пацярпелых супрацоўнікаў МНС паспелі выцягнуць на бераг. 49-гадовы жыхар Бярозы выжыў і быў дастаўлены ў рэанімацыю. На год старэйшы яго таварыш быў ужо мёртвы, першая дапамога на месцы, на жаль, не мела вынікаў. Двое астатніх пайшлі пад лёд. Іх целы цяпер шукаюць вадалазы Таварыства выратавання на вошах. Гаворка ідзе пра 48-гадовага і 59-гадовага мужчын.

Аўтар гэтых радкоў у панядзелак была ў камандзіроўцы ў Бярозаўскім раёне. Мы праяджалі недалёка ад Чорнага возера, спыніліся побач з больш знакамітым — Спораўскім возерам. І бачылі, як па лёдзе ходзяць людзі. Як высветлілася, гэта былі арандатары, што займаюцца ловам рыбы.

А баяцца, як бачна, варта. Пазаўчора на Бярозаўшчыне было 9 градусаў цяпла, снегу нідзе ні крошкі, першыя крокусы павылазілі, клянковы сок пайшоў. Які ж трэба мець азарт да рыбалкі, каб так ігнараваць уласную бяспеку! І галоўнае, што чужыя трагедыі не вучаць іншых. На мінулым тыдні ў Кобрінскім раёне чалавек праваліўся пад лёд, на шчасце, яго выратавалі. А ў Столінскім да гэтай пары шукаюць цела пасажыра аэраглісера, які перакуліўся... Тым часам яшчэ з 18 лютага была устаноўлена забарона выхаду на лёд у Брэскай вобласці.

Лоўля шчупака — пад забаронай

З 1 сакавіка ў большасці рэгіёнаў Беларусі (за выключэннем Віцебшчыны) уведзена забарона на лоўлю шчупака, якая працягнецца да 15 красавіка; у Віцебскай вобласці забарона будзе дзейнічаць з 9 сакавіка да 25 красавіка, паведамліў ў Дзяржаўнай інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь.

Ахоўныя меры звязаны з пачаткам нерасту ў гэтага віду. Шчупак ідзе на яго раней за іншых вясенне-нерастуючых рыб, паколькі не такі патрабавальны да прагрэву вады, а часам нерастуе нават пад лёдам.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Ад старажытных часоў да сучаснасці

(Заканчэнне)

Пачатак на 1-й стар.

Аб адкрыцці музея абвясціў адмысловы паштовы ражок. Яго гукі калісьці паведамлялі аб прыбыцці ў горад паштовага дыліжанса. У нашай краіне гэты ражок — рэч рэдкая. Дзвумя ў яго даволі цяжка, расказаў **начальнік камерцыйнага аддзела Гродзенскага філіяла Юрый КАРПАЧ**. Ён паўстаў у вобразе работніка пошты сярэдзіны XIX стагоддзя. У гэты перыяд паштавікі насілі спецыяльныя фрэнчы зялёнага колеру і фарменныя фуражкі. Дарэчы, гродзенцы прадэманстравалі і форму паштовага ганца перыяду Рэчы Паспалітай. Яе можна ўбачыць у вітрыне музея. Экспазіцыя расказвае аб развіцці службы, якая з даўніх часоў так патрэбна людзям.

— Час не стаіць на месцы. На змену састарэламу абсталяванню прыходзяць новыя тэхналогіі. Аднак вельмі важна захаваць гэты гістарычны пласт, які дазваляе зазірнуць у мінулае, даведацца аб жыцці грамадства, — падкрэсліў падчас адкрыцця музея **міністр сувязі і інфарматызацыі Канстанцін ШУЛЬГАН**.

Новы аб'ект знаходзіцца ў гістарычнай частцы горада ў так званым Доме сувязі. Раней у памяшканні, адведзеным пад музей, месціўся перагаворны пункт, потым вясельны салон. І вось зараз — яшчэ адна — знакавы для горада турыстычны пункт.

— Спадзяёмся, што наш музей упрыгожыць горад, спадабаецца не толькі гараджанам, але і гасцям. А іх з уяўленнем бяззвізавага рэжыму прыязджае ў Гродна з кожным годам усё больш і больш. Думаю, ім спадабаецца і тая сучасная прадукцыя, якая прапануецца ў спецыяльным аддзеле

У цырымоніі гашэння ўдзельнічаюць дырэктар Гродзенскага філіяла РУП «Белпошта» Іван ПРАТАСЕВІЧ, міністр сувязі і інфарматызацыі Канстанцін ШУЛЬГАН і намеснік старшыні Гродзенскага гарвыканкама Зоя Кулеша.

музея, — адзначыў **дырэктар Гродзенскага філіяла РУП «Белпошта» Іван ПРАТАСЕВІЧ**.

Да адкрыцця экспазіцыі выйшаў у абарачэнне спецыяльны паштовы штэмпель з пераваднай каляндарнай датай «Беларусь. Экспазіцыя «Гісторыя Гродзенскай пошты». Падчас урачыстасці можна было пагасіць ім памятнаы паштоўкі.

Першую экскурсію правёў Юрый Карпач, які разам з іншымі аматарамі прымаў актыўны ўдзел у зборы матэрыялаў — наведваў архіў, бібліятэкі. Некаторыя экспанаты падаравалі гараджанам. Напрыклад, гузік ад формы ўзору 1869 года. Ці тэлеграму 30-х гадоў мінулага стагоддзя. Письмо-трохвугольнік з фронту набылі ў калекцыянера.

У першую чаргу звяртаюць на сябе ўвагу незвычайныя прадметы. Напрыклад, у паўтара метра вышыней паштовая скрыня, якая

яшчэ да 90-х гадоў ХХ стагоддзя стаяла на пошце ў Ваўкавыску. І, уявіце сабе, карэспандэнцыя вымалася двойчы ў дзень — такі вялікі быў аб'ём перапісак.

Многія яшчэ памятаюць і аўтаматы па продажы канвертаў і паштовак. Яны дзейнічалі ў 70-х гадах, а калі капейкі выйшлі з абарачэння, сталі неактуальныя і зніклі. Перайшлі ў разрад музейных экспанатаў.

У мінулым стагоддзі існавала так званая зваротная тара, калі пасылкі адпраўлялі ў пластыкавых каробках, а пры атрыманні адраат мусіў пакінуць тару на пошце. Больш шырокае распаўсюджанне займелі, канешне, драўляныя скрыні, якія і цяпер існуюць.

У паштавікоў былі і свае вагі. Акрамя таго, што яны мелі спецыяльныя дзелены для бандэроляў і пасылак, на іх яшчэ пазначаны і адпаведны тарыф. Дарэчы, пошта мела і свой спецыфічны пах. Гэта

пах сургучу. Рэчыва закуплялася ў цвёрдым выглядзе і награвалася па патрэбе. Кажуць, што для гэтага хапала проста лямпачкі. Ад гэтай «тэхналогіі» пазбавіліся гадоў 20 таму, як і ад штэмпеляў, іх папросту павінны былі знішчыць. Частка нейкім чынам захавалася і таксама ўвайшла ў экспазіцыю. Дарэчы, некаторыя штэмпелі былі для спецыяльных пасылак, напрыклад — «фруктовая».

Знойдзена нямала ўнікальных дакументаў. Самым каштоўным лічывецца адзін з першых канвертаў, які датуецца 1885 годам. Письмо ішло чыгункай з Гродна ў Парэчча. Праз гэтую невялікую станцыю прайшла першая чыгунка больш за 150 гадоў таму. Дарэчы, пошту з экспрэс-цягнікоў на малых станцыях у той час выкідвалі з вагона на перон.

Адзін са стэндаў прысвечаны ваеннаму перыяду. Па словах экскурсавода, увесь паштовы архіў Гродна часоў акупацыі немцы спалілі. Многае збіралі па іншых раёнах.

— Напрыклад, у Навагрудку захавалася письмо аднаго з мясцовых жыхароў, якога завезлі на работы ў Германію, і адтуль ён адправіў ліст сваім родным, — расказвае Юрый Карпач. — Вось што піша той чалавек: «Дарагая цётка Вера, мы ўсе на Васельскай працуем на фасфатнай фабрыцы, а дзе знаходзіцца вашы дачка і сын, напішыце нам адрас. Дарагая цётка, ці прыходзяць да вас тыя самыя госці, што забіраюць усё? Калі дойдзе письмо, напішы нам...» Але гэта письмо так і не дайшло да адрасата. На ім стаіць штамп «АА», нямецкі цензар яго не прапусціў.

З паштавікоў патрабавалі якасці апрацоўкі паштовых ад-

праўленняў. У газеце за 1935 год быў артыкул, дзе пісалі аб парадку дысцыплінарных пакаранняў і штрафаў. Так, за дасыл простага пісьма з вінаватага ўтрымлівалі 20 капеек, заказнога — 40, за газету — 1 рубель. А маглі і пасадыць пад арышт на 15 сутак за асабіста цяжкія службовыя недагледы.

Былі і свае кулібіны. Работнік гродзенскай пошты прапанаваў выкарыстаць механізм швейнай машынкі для адпраўкі бандэроляў на другі паверх. Каб не бегаць туды-сюды. Прыёмшчыцы дастаткова нажаць на педальку, і каробка з пасылкай паедзе наверх. За гэтую прапанову вынаходнік нават атрымаў прыз на рэспубліканскім конкурсе, але ў практыку яго так і не ўкаранілі. Чарцёж можна ўбачыць у музеі.

Цікава, што дастаўляць пошту маглі не толькі паштавікі. У музеі ёсць дагавор, які быў заключаны са свіслацкім купцом. Той, як кажучы цяпер, выйграў тэндар на гэтую работу. Дагавор датуецца пачаткам ХХ стагоддзя.

— Раней гэта была толькі мужчынская прафесія, але паступова пачалі браць і жанчыны. Іх прымалі з умовай — каб размах рук быў не менш за 120 сантыметраў, — падкрэслівае Юрый Карпач. — Жанчына павінна была пераключыць камутатар не сыходзячы з месца.

А вось пасля вайны на пошце працавалі ў асноўным жанчыны. Такая тэндэнцыя захоўвалася доўгі час. Зараз яна змяняецца. Па словах Юрыя, у абласным філіяле 22 % работнікаў пошты — мужчыны. Усе маюць спецыяльную адукацыю.

Маргарыта УШКЕВІЧ.